

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1998 Julkaistu Helsingissä 23 päivänä joulukuuta 1998 N:o 1052—1057

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1052	Laki Valtion kiinteistölaitoksesta	2877
1053	Asetus Valtion kiinteistölaitoksesta	2879
1054	Liikuntalaki	2881
1055	Liikunta-asetus	2884
1056	Laki Kuluttajavirastosta	2887
1057	Asetus Kuluttajavirastosta	2890

N:o 1052

Laki

Valtion kiinteistölaitoksesta

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Hallinnollinen asema

Valtion kiinteistölaitos on asianomaisen ministeriön hallinnonalalla toimiva valtion liikelaitos.

Kiinteistölaitokseen sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/1987), jollei tässä laissa toisin säädetä.

2 §

Toimiala ja tehtävät

Kiinteistölaitoksen tehtävänä on tuottaa toimitilapalveluja ensi sijassa valtion virastoille ja laitoksille sekä huolehtia hallinnassaan olevasta kiinteistövarallisuudesta siten, että sen arvo säilyy sekä että se pysyy kunnossa ja on kysynnän sekä yleisten laatuvaatimusten mukainen.

3 §

Palvelu- ja toimintatavoitteet

Kiinteistölaitoksen tulee huolehtia sen toimialaan kuuluvien palvelujen tarkoituksenmukaisesta tarjonnasta ja kehittämisestä ottaen erityisesti huomioon valtionhallinnon tarpeet.

4 §

Lainanotto

Kiinteistölaitos saa ottaa toimintaansa varten valtion liikelaitoksista annetun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa.

5 §

Erityinen omaisuus

Kiinteistölaitoksen hallintaan voidaan ta-

lousarvion käsittelyn yhteydessä siirtää kiinteää ja irtainta omaisuutta muun pääoman ehdoin. Tällainen omaisuus ei ole voiton tuloutuksen perusteena. Tätä omaisuutta tai sen arvonkorotusrahastoa ei saa siirtää peruspääomaan.

6 §

Ministeriön ratkaistavat asiat

Valtion liikelaitoksista annetun lain 11 §:n 1 momentin 1, 2 ja 7 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitetut asiat ratkaisee asianomainen ministeriö.

7 §

Salassapitovelvollisuus

Kiinteistölaitoksen henkilöstöön kuuluva ei saa palvelussuhteen aikana eikä sen jälkeen ilmaista tietoa, joka valtakunnan turvallisuuden, maanpuolustuksen edun tai rikosten ehkäisemisen takia on salassa pidettävä.

8 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

9 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Tällä lailla kumotaan valtion kiinteistölaitoksesta 13 päivänä tammikuuta 1995 annettu laki (30/1995).

Toimenpiteisiin tämän lain täytäntöönpanemiseksi voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

10 §

Siirtymäsäännökset

Kiinteistölaitos jatkaa virastomuotoisen valtion kiinteistölaitoksen toimintaa, ja tälle kuuluvat oikeudet ja velvoitteet siirtyvät tämän lain mukaiselle kiinteistölaitokselle.

Valtion kiinteistölaitoksen virat lakkaavat tämän lain tullessa voimaan. Henkilöstö siirtyy tässä laissa tarkoitetun kiinteistölaitoksen palvelukseen työsopimussuhteisiin tehtäviin.

Varainsiirtoveroa ei ole suoritettava luovutettaessa joulukuun 1 päivän 1998 ja joulukuun 31 päivän 1999 välisenä aikana virastomuotoisen valtion kiinteistölaitoksen tai sen toimintaa tämän lain mukaan jatkavan kiinteistölaitoksen hallinnassa olevia kiinteistöjä ja arvopapereita niitä omistamaan ja hallitsemaan perustettavalle valtion kokonaan omistamalle yhtiölle sen osakkeita vastaan. Veroa ei ole myöskään suoritettava tämän osakeyhtiön luovuttaessa omaisuutta edelleen kokonaan omistamalleen tytäryhtiölle kahden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Kiinteistölaitos hoitaa toimintaaan ennen 1 päivää tammikuuta 1999 kohdistuvat virastomuotoiselle valtion kiinteistölaitokselle tilivirastona kuuluvat tehtävät.

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 1053

A s e t u s**Valtion kiinteistölaitoksesta**

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Valtiovarainministerin esittelystä säädetään Valtion kiinteistölaitoksesta 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (1052/1998) 8 §:n nojalla:

1 §

Valtion kiinteistölaitoksen hallitukseen kuuluvat puheenjohtaja ja enintään neljä muuta jäsentä, joista yksi on toimitusjohtaja.

Hallituksen jäsenellä tulee olla kiinteistölaitoksen toimialan, johtamisen tai liiketalouden asiantuntemusta, ja hänen tulee olla kilpailutilanteen edellyttämällä tavalla riippumaton.

2 §

Hallituksen tehtävänä on sen lisäksi, mitä valtion liikelaitoksista annetun lain (627/1987) 13 §:ssä säädetään, liikelaitokselle kuuluvan toimivallan rajoissa:

1) päättää palvelujen hinnoittelun perusteista ja muista palveluihin liittyvistä yleisistä periaatteista;

2) päättää lainan ottamisesta ja sitä koskevasta menettelystä;

3) päättää merkittävän liiketoiminnan aloittamisesta tai lopettamisesta;

4) päättää merkittävistä sitoumuksista ja merkittävien osakkuuksien hankinnasta ja luovutuksesta sekä niihin liittyvien oikeuksien käytöstä;

5) määrätä toimitusjohtajan sijainen;

6) päättää henkilöstöä koskevista työehtosopimuksista; sekä

7) määrätä kiinteistövarallisuuden vuokrausta, hankintaa ja luovutusta sekä investointeja koskevan päätösvallan käyttämisestä.

3 §

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä.

Asiat ratkaistaan hallituksessa yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisuksi tulee puheenjohtajan kannattama mielipide.

4 §

Valtion kiinteistölaitoksen toimitusjohtajalla on pääjohtajan ja johtajalla rakennusneuvoksen arvonimi.

Toimitusjohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä valtion liikelaitoksista annetun lain 15 §:ssä säädetään, hoitaa ne laitoksen toimivaltaan kuuluvat asiat, joita ei ole annettu hallituksen ratkaistaviksi.

5 §

Valtiovarainministeriö määrää hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista.

6 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Toimenpiteisiin tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

Valtiovarainministeriö voi tarvittaessa määrätä toimitusjohtajan tehtävien väliaikaisesta hoitamisesta siihen saakka, kun liikelaitosmuotoisen Valtion kiinteistölaitoksen

2880

N:o 1053

toiminta käynnistyy tai toimitusjohtaja on otettu tehtävään. Toimitusjohtaja voi tarvittaessa antaa määräyksiä hallinnosta, taloudenpidosta ja muusta toiminnasta, kunnes hallitus aloittaa toimintansa.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 1054

Liikuntalaki

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Lisäksi lain tarkoituksena on liikunnan avulla edistää tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tukea kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävästä kehityksestä.

2 §

Vastuut ja yhteistyövelvoitteet

Yleisten edellytysten luominen liikunnalle on valtion ja kuntien tehtävä. Liikunnan järjestämisestä vastaavat pääasiassa liikuntajärjestöt.

Ministeriö, jonka toimialaan kuuluu liikuntatoimi, jäljempänä ministeriö, vastaa liikuntatoimen yleisestä johdosta, kehittämisestä ja yhteensovittamisesta liikunnan yhteistyössä valtionhallinnossa. Alueellisella tasolla nämä tehtävät kuuluvat läänin liikuntatoimelle ja paikallistasolla kunnille.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erisryhmät.

HE 236/1997
SiVM 11/1998
EV 158/1998

3 §

Läänin liikuntatoimen hallinto

Läänin liikuntatoimella tarkoitetaan lääninhallitusta ja sen asettamia alueellisia liikuntaneuvostoja. Läänin liikuntatoimen tehtävistä säädetään tarkemmin asetuksella.

4 §

Valtion liikuntaneuvosto

Ministeriön asiantuntijaelimenä tämän lain mukaisissa tehtävissä on valtion liikuntaneuvosto, jonka valtioneuvosto asettaa eduskunnan toimikaudeksi. Valtion liikuntaneuvostossa on liikuntapolitiikan, erityisryhmien liikunnan ja liikuntatieteen jaostot. Siinä voi olla myös muita jaostoja.

Neuvoston ja sen jaostojen tehtävänä on seurata liikunnan kehitystä, tehdä esityksiä ja aloitteita liikunnan kehittämiseksi, tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja toimialansa liikuntamäärärahojen käytöstä sekä arvioida valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutusta liikunnan alueella. Valtion liikuntaneuvoston tehtävistä ja asettamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

2 luku

Valtionrahoitus

5 §

Valtionosuus kunnan liikuntatoimeen

Kunnalle myönnetään valtionosuutta liikuntatoimen käyttökustannuksiin siten kuin

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (705/1992) säädetään. Valtionosuus tulee käyttää 2 §:n 3 momentin mukaiseen toimintaan.

6 §

Alueellisen liikuntatoimen rahoitus

Ministeriö osoittaa läänin liikuntatoimen käyttöön vuosittain toimintamäärärahat, joiden käytöstä sovitaan lääninhallituksen kanssa. Ministeriö voi osoittaa läänin liikuntatoimelle myös muita määrärahoja edelleen avustuksina myönnettäväksi.

Lisäksi ministeriö voi avustaa muuta alueellista liikunnan kehittämistyötä.

7 §

Valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustukset

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen toiminnan avustamiseen. Asetuksella ja valtioneuvoston päätöksellä säädetään määrärahan jakamisesta ja käyttöehdoista.

Ministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt siten kuin asetuksella säädetään. Valtion liikuntaneuvosto tekee ministeriölle esityksen avustusten myöntämisestä.

8 §

Liikuntapaikkojen valtionavustukset

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha avustusten myöntämiseksi liikuntapaikkojen sekä niihin liittyvien vapaa-aikatielojen perustamishankkeisiin. Avustuksilla edistetään erityisesti laajojen käyttäjäryhmien tarpeisiin tarkoitettujen liikuntapaikkojen rakentamista, hankkimista, peruskorjaamista ja varustamista.

Avustusta myönnetään ensisijaisesti kunnalle tai kuntayhtymälle sekä kunnan tai kuntayhtymän määräämisvallassa olevalle yhteisölle. Avustusta voidaan myöntää myös muille yhteisöille.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista valtionavustuksista on voimassa mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa lais-

sa säädetään valtionavustuksesta perustamishankkeeseen.

Ministeriön on myöntäessään avustuksia liikuntapaikkarakentamiseen pyydyttävä asianomaisen lääninhallituksen ja valtion liikuntaneuvoston lausunto.

9 §

Valtionavustukset muihin liikuntaa edistäviin tarkoituksiin

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha avustusten ja apurahojen myöntämiseksi liikuntatieteelliseen tutkimus- ja kehitystyöhön sekä liikuntatieteellisten yhteisöjen toimintaan, liikunnan tietohuoltoon, koulutukseen, kansainväliseen yhteistyöhön, huippu-urheilun edistämiseen, liikunnan ajankohtaisiin yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin sekä muuhun 1 §:ssä määriteltyä tarkoitusta palvelemaan toimintaan.

10 §

Valtionapuviranomainen

Valtionapuviranomaisena 5—9 §:ssä tarkoitettujen avustusten osalta on ministeriö, jonka toimialaan kuuluu liikuntatoimi.

Liikuntapaikkojen perustamishankkeiden osalta ministeriö voi siirtää läänin liikuntatoimen valmisteltavaksi ja lääninhallituksessa päätettäväksi osan liikuntapaikkarakentamiseen varatusta määrärahasta. Lääninhallitus on valtionapuviranomaisena ministeriön määräämässä laajuudessa.

3 luku

Erinäiset säännökset

11 §

Valtionosuuksien ja -avustusten rahoitus

Tässä laissa tarkoitettut valtionosuudet ja -avustukset suoritetaan ensisijaisesti veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista.

12 §

Valtionavustuksen palauttaminen

Jos valtionavustuksen saaja on saanut pe-

rusteettomasti 6—9 §:ssä tarkoitettua valtionavustusta, asianomaisen ministeriön tai muun valtionapuviranomaisen on määrättävä liikaa saatu määrä palautettavaksi. Palautettavasta määrästä peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukainen vuotuinen korko sen kuukauden alusta, jona valtionavustus on maksettu.

Jos palautettava määrä on vähäinen taikka jos palauttamista tai koron perimistä on pidettävä kohtuuttomana, voidaan etuus jättää määräämättä palautettavaksi.

Ministeriö tai muu valtionapuviranomainen voi päättää, että palautettava etuus vähennetään myöhemmin seuraavien vuosien valtionavustusten yhteydessä.

13 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella. Ministeriö voi antaa tämän lain nojalla myönnettäviä avustuksia ja apurahoja koskevia tarkempia ohjeita.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

4 luku

Voimaantulosäännökset

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999. Tällä lailla kumotaan 21 päivänä joulukuuta 1979 annettu liikuntalaki (984/1979) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

15 §

Siirtymäsäännökset

Valtion liikuntaneuvosto voi jatkaa toimintaansa tämän lain voimaan tullessa nykyisen toimikautensa loppuun.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä tarpeellisiin toimiin sen täytäntöönpanemiseksi.

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 1055

Liikunta-asetus

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Opetusministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun liikuntalain (1054/1998) nojalla:

1 luku

Liikuntajärjestöjen valtionavustukset

1 §

Valtionavustukseen oikeutetut liikuntajärjestöt

Liikuntalain (1054/1998) 7 §:ssä tarkoitettuksi liikuntajärjestöksi, joka voi saada toimintaansa valtionavustusta, voidaan hyväksyä valtakunnallinen tai alueellinen rekisteröity yhdistys, jonka sääntöjen mukaisena pääasiallisena tarkoituksena on liikunnan järjestäminen tai muu liikuntaa edistävä toiminta ja joka ottaa toiminnassaan huomioon urheilun eettiset periaatteet. Erityisestä syystä myös muu liikunnan alalla toimiva valtakunnallinen järjestö voidaan hyväksyä järjestöksi, joka voi saada liikuntalain 7 §:n mukaista toimintaavustusta.

2 §

Valtionavustusten myöntämisperusteet

Ministeriö, jonka toimialaan kuuluu liikuntatoimi, jäljempänä ministeriö, myöntää valtionavustukset 1 §:ssä tarkoitetuille järjestöille vuosittain ministeriön edellyttämien selvitysten perusteella.

Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon se, miten järjestö toimii liikuntalain 1 §:ssä säädetyn lain tarkoituksen toteuttamiseksi. Hakijoiden keskinäisessä vertailussa otetaan tulospäätteisesti huomioon järjestön toiminnan laatu ja laajuus. Lisäksi otetaan huomioon toiminnan yhteiskunnallinen merkitys sekä hakijan avustuk-

sen tarve. Ministeriö voi vahvistaa tarkemmin käytettävät avustusperusteet.

Valtionavustus voi olla enintään 85 prosenttia järjestön hyväksyttävistä toteutuneista toimintamenoista, jollei avustuksesta päätetäessä ole erityisestä syystä toisin päätetty. Hyväksyttävänä toimintamenoina ei pidetä liiketoiminnasta aiheutuvia menoja. Kilpailutoiminnan menoista otetaan hyväksyttävänä menoina huomioon vain toiminnan tappio.

Uudelle järjestölle ei myönnetä valtionavustusta ilman erityistä syytä ennen kuin se on toiminut ainakin vuoden pituisen tilikauden.

Valtionavustuksia voidaan myöntää valtakunnalliselle liikuntajärjestölle edelleen sen jäsenjärjestöille jaettaviksi.

3 §

Valtionavustuksen ennakot

Ennen valtionavustuksen myöntämistä ministeriö voi suorittaa edellisenä vuonna avustusta saaneelle järjestölle valtionavustuksen ennakkkoa enintään kuuden kuukauden ajalta ja enintään puolet edellisen vuoden avustuksesta.

2 luku

Liikunnan alueellinen edistäminen

4 §

Läänin liikuntatoimen tehtävät

Läänin liikuntatoimella voi olla tehtäviä seuraavilla liikuntatoimen alueilla:

- 1) liikunnan alueellisten asiantuntijaelinten asettaminen ja toiminta;
 - 2) liikuntapaikkarakentamisen tukeminen ja neuvonta;
 - 3) alueellisen kansalaistoiminnan tukeminen;
 - 4) alueellinen kansainvälinen toiminta;
 - 5) valtakunnallisten ohjelmien alueellinen toteuttaminen;
 - 6) erityisryhmien liikunnan edistäminen;
 - 7) liikunnan yleinen kehittäminen;
 - 8) alueellisen yhteistyön kehittäminen; sekä
 - 9) muut ministeriön osoittamat tehtävät.
- Ministeriö sopii lääninhallituksen kanssa vuosittain suoritettavista tehtävistä ja osoittaa niiden hoitamiseen toimintamäärärahat.

3 luku

Valtion liikuntaneuvosto

5 §

Valtion liikuntaneuvoston asettaminen, kokoonpano ja toimikausi

Valtioneuvosto asettaa kuultuaan liikunnan eri aloja edustavia järjestöjä ja yhteisöjä sekä liikunnan merkittäviä yhteistyötahoja valtion liikuntaneuvoston eduskunnan toimikautta vastaavaksi ajaksi. Uuden liikuntaneuvoston toimikausi alkaa ja vanhan päättyy kuitenkin viimeistään neljä kuukautta siitä, kun eduskuntavaalin tulos on vahvistettu.

Valtion liikuntaneuvostossa on puheenjohtaja, kaksi varapuheenjohtajaa ja enintään 10 muuta jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Liikuntaneuvostossa tulee olla edustettuna erilaiset yhteiskunnalliset näkemykset, liikuntakulttuurin toimi- ja yhteistyöalueet, liikunnan kansalaisjärjestöt ja kunnat sekä alueelliset ja kielelliset näkökohdat. Liikuntaneuvoston jäsenten tulee olla liikuntapolitiikkaan ja liikunnan eri aloihin perehtyneitä henkilöitä.

Valtioneuvosto määrää liikuntalain 4 §:n 1 momentissa mainittujen jaostojen puheenjohtajat liikuntaneuvoston jäsenistä. Muut jäsenet, joita voi olla enintään kahdeksan, kutsuu ministeriö. Valtion liikuntaneuvosto voi ministeriön luvalla asettaa myös muita jaostoja asioiden valmistelua varten.

6 §

Valtion liikuntaneuvoston tehtävät

Valtion liikuntaneuvoston tehtävänä on käsitellä liikunnan ja liikuntapolitiikan kannalta laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä asioita sekä erityisesti:

- 1) arvioida valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutuksia liikunnan alueella;
- 2) antaa lausunto valtion talousarvion otettavista liikuntamäärärahoista;
- 3) antaa lausunto ministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmasta liikunnan osalta;
- 4) antaa lausunto:
 - a) valtionapuun oikeutetuiksi hyväksytyistä liikuntajärjestöistä;
 - b) liikuntajärjestöille myönnettävistä toiminta-avustuksista;
 - c) liikuntapaikkojen perustamiskustannuksiin myönnettävistä avustuksista;
 - d) liikuntatieteelliseen tutkimukseen ja tiedonvälitykseen sekä liikuntalääketieteelliseen toimintaan myönnettävistä avustuksista ja
 - e) liikuntakulttuurin ja urheilun ansioristien ja -mitalien jakamisesta;
- 5) tehdä aloitteita ja antaa lausuntoja liikuntapolitiikkaa, erityisryhmien liikuntaa ja liikuntatiedettä koskeissa asioissa;
- 6) osallistua ministeriön osoittamiin kansainväliseen liikuntayhteistyöhön liittyviin tehtäviin; sekä
- 7) suorittaa muut liikuntaneuvoston toimialaan liittyvät tehtävät.

Liikuntaneuvoston ja sen jaostojen tulee antaa lausunnot ministeriön asettaman määräjän kuluessa.

Ministeriö voi pyytää lausunnon suoraan liikuntaneuvoston jaostolta. Ministeriö sopii tällaisesta menettelystä valtion liikuntaneuvoston kanssa toimikausittain tai vuosittain.

7 §

Muut valtion liikuntaneuvostoa koskevat säännökset

Valtion liikuntaneuvostolla voi olla pääsihteeri ja sihteereitä, jotka ministeriö ottaa neuvoston toimikaudeksi. Ministeriö voi liikuntaneuvoston esityksestä määrätä neuvostolle sivutoimisia sihteereitä. Liikuntaneuvoston toimistotehtävät hoidetaan ministeriössä

Ministeriön edustajilla on liikuntaneuvos-

ton ja sen jaostojen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus .

Valtion liikuntaneuvostosta on muutoin voimassa, mitä valtion komiteoista säädetään.

4 luku

Erinäiset säännökset

8 §

Valtioneuvoston päätöksen soveltaminen

Edellä 1 luvussa tarkoitettuihin valtionavustuksiin ei sovelleta tulosperusteisuuden osalta valtionavustuksia koskeviksi yleismääräyksiksi annettua valtioneuvoston päätöstä (490/1965).

9 §

Tarkemmat säännökset ja ohjeet

Tarkempia säännöksiä ja ohjeita tämän asetuksen täytäntöönpanosta antaa tarvittaessa ministeriö.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

5 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

11 §

Valtioavustuskelpoisuuden jatkaminen

Liikuntajärjestö, joka ennen tämän asetuksen voimaantuloa on 21 päivänä joulukuuta 1979 annetun liikuntalain (984/1979) nojalla hyväksytty valtionavustukseen oikeutetuksi järjestöksi, on tämän asetuksen voimaan tullessa edelleen oikeutettu valtionavustukseen, jollei asiasta erikseen toisin päätetä.

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 1056

Laki**Kuluttajavirastosta**

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tehtävät

Kuluttajien taloudellisen, terveydellisen ja oikeudellisen aseman turvaamista sekä kuluttajapolitiikan toteuttamista varten on Kuluttajavirasto, jossa on kuluttaja-asiamies. Kuluttajaviraston ylijohdaja toimii kuluttaja-asiamiehenä.

Kuluttajavirasto edistää ja toteuttaa kuluttajavalvontaa ja -kasvatusta, ohjaa kunnallista kuluttajaneuvontaa, tekee kuluttajakysymyksiin liittyviä selvityksiä ja vertailuja sekä esityksiä ja aloitteita kuluttajansuojan ja kuluttajapolitiikan kehittämiseksi samoin kuin suorittaa muut sille säädetty tai määrätty tehtävät. Kuluttaja-asiamiehelle kuuluvista lainsäädännön valvontatehtävistä on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Kuluttajaviraston ja kuluttaja-asiamiehen on erityisesti toimittava aloilla, joilla on kuluttajien kannalta huomattavaa merkitystä tai joilla voidaan olettaa yleisimmin esiintyvän ongelmia kuluttajien asemassa.

2 §

Hallinnollinen asema

Kuluttajaviraston ohjaus ja valvonta kuuluu valtioneuvoston ohjesäännössä (1522/1995) säädettävälle ministeriölle, joka voi myös antaa Kuluttajavirastolle toimeksiantoja viraston toimialaan kuuluvissa asioissa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske Kuluttajaviraston ja kuluttaja-asiamiehen toimintaa lainvalvontaviranomaisena eikä

kuluttaja-asiamiehen toimintaa 9 §:ssä tarkoitetuissa avustusasioissa.

3 §

Johtokunta

Kuluttajavirastolla on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

4 §

Tietojenantamisvelvollisuus

Elinkeinonharjoittaja on velvollinen antamaan Kuluttajavirastolle kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten vähittäismyyntihintoja koskevia tietoja 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja selvityksiä ja vertailuja varten sekä kuluttaja-asiamiehelle tietoja 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja valvontatehtäviä varten. Kuluttajavirasto voi määrätä tiedot annettavaksi myös lääninhallituksille.

Kuluttajavirasto ja kuluttaja-asiamies voivat asettaa tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi uhkasakon.

5 §

Kuluttaja-asiamiehen neuvotteluvelvollisuus

Havaitessaan elinkeinonharjoittajan ryhtyneen lainvastaiseen toimenpiteeseen kuluttaja-asiamiehen on pyrittävä saamaan elinkeinonharjoittaja vapaaehtoisesti luopumaan siitä. Tarvittaessa kuluttaja-asiamiehen on ryhdyttävä asian edellyttämiin pakkotoimiin tai saatettava asia tuomioistuimen käsiteltäväksi.

6 §

Kuluttaja-asiamiehen antama kielto

Milloin kuluttaja-asiamiehellä on oikeus muun lain nojalla kieltää lainvastainen menettely, kielto määrätään tai annetaan väliaikaisena siten kuin tässä pykälässä säädetään.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä kiellon asiassa, joka ei ole lain soveltamisen kannalta tai muuten merkitykseltään huomattava. Kielto raukeaa, jos se, jota kieltomääräys koskee, ilmoittaa annetussa vähintään kahdeksan päivän määräajassa päätöksen tiedoksisaannista kirjallisesti tai Kuluttajavirastossa suullisesti vastustavansa kiellon määräämistä.

Kuluttaja-asiamies voi antaa kiellon väliaikaisena, jos 1 momentissa tarkoitettu menettely on asian laajuuden tai menettelyn nopean vaikutuksen johdosta tai muusta erityisestä syystä tarpeen estää kiireellisesti. Kuluttaja-asiamiehen on saatettava väliaikaista kieltä koskeva määräyksensä kolmen päivän kuluessa sen antamisesta markkinatuomioistuimen käsiteltäväksi uhalla, että kielto muuten raukeaa.

Kuluttaja-asiamies voi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi päättää markkinatuomioistuin.

7 §

Lausunnon pyytäminen

Ennen kuin kuluttaja-asiamies määrää 6 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa sen väliaikaisena taikka saattaa asian markkinatuomioistuimen käsiteltäväksi, hänen on pyydettävä rahoitustarkastuksen lausunto, jos asia koskee luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) tarkoitettua luottolaitosta tai arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitetun arvopaperin markkinointia.

8 §

Ratkaisuvalta

Ylijohtaja ei saa ratkaista asiaa, joka koskee tuoteturvallisuuslaissa (914/1986) tai valmismatkaliikkeistä annetussa laissa (1080/1994) säädettyjen pakkokeinojen käyttämisestä, jos samaa elinkeinonharjoittajaa kos-

keva kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan kuuluva asia on samanaikaisesti vireillä tai jos hän on kuluttaja-asiamiehenä jo puuttunut saman elinkeinonharjoittajan toimintaan. Ministeriö määrää ylijohtajan sijaisen, joka käyttää ratkaisuvalltaa ylijohtajan ollessa edellä tarkoitettulla tavalla esteellinen.

Kuluttaja-asiamies voi siirtää ratkaisuvalltaa alaiselleen virkamiehelle asioissa, joissa lain soveltamiskäytäntö on vakiintunut, sekä määrätä alaisensa virkamiehen käyttämään puolestaan puhevaltaa markkinatuomioistuimessa.

9 §

Kuluttajan avustaminen

Kuluttaja-asiamies voi avustaa tai määrätä alaisensa virkamiehen avustamaan kuluttajaa yksittäisen asian hoitamisessa, jos se on lain soveltamisen ja kuluttajien yleisen edun kannalta tärkeää tai jos elinkeinonharjoittaja ei noudata kuluttajavalituslautakunnan päätöstä.

Kuluttaja-asiamies voi päättää, että 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa kuluttajalle itselleen aiheutuvat tai hänen korvattavakseen tuomittavat vastapuolen oikeudenkäyntikulut maksetaan osittain tai kokonaan Kuluttajaviraston toimintamenoista.

Jos kuluttajan vastapuolena oleva elinkeinonharjoittaja 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa häviää asian oikeudenkäynnissä, hän on velvollinen korvaamaan valtiolle kuluttajan avustamisesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset samojen perusteiden mukaan kuin oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta asianosaisten kesken säädetään.

10 §

Muutoksenhaku

Kuluttaja-asiamiehen päätökseen asiassa, joka kuuluu markkinatuomioistuimen toimivaltaan tai joka koskee 9 §:ssä tarkoitettua kuluttajan avustamista, ei saa hakea muutosta. Muutoksenhausta on muuten voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) tai muussa laissa säädetään.

11 §

Hallintopalvelut

Kuluttajavirasto voi hoitaa elintarvikeviras-

ton, kuluttajatutkimuskeskuksen ja kuluttajavalituslautakunnan hallintopalvelut siten kuin asianomaisten viranomaisten ja laitoksen kesken sovitaan tai asianomainen ministeriö määrää.

12 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Tällä lailla kumotaan:

1) kuluttaja-asiamiehestä 20 päivänä tammikuuta 1978 annettu laki (40/1978) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen; ja

2) kuluttajavirastosta 9 päivänä helmikuuta 1990 annettu laki (110/1990).

Jos muualla lainsäädännössä viitataan ku-

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

luttaja-asiamiehestä annettuun lakiin, sovelletaan tämän lain voimaan tultua, mitä tässä laissa säädetään.

14 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa kuluttajaviraston ja kuluttaja-asiamiehen toimiston henkilöstö siirtyy ja virat siirretään Kuluttajavirastoon. Sen estämättä, mitä valtion virkamieslaissa (750/1994) säädetään, kuluttaja-asiamiehen virka siirretään Kuluttajavirastoon ja viran nimi muutetaan ylijohtajaksi sekä kuluttajaviraston ylijohtajan virka siirretään kauppa- ja teollisuusministeriöön ja viran nimi muutetaan kehitysjohtajaksi. Samalla kuluttajaviraston ylijohtajan virkaan nimitetty henkilö siirtyy kauppa- ja teollisuusministeriöön. Viran siirtämiseen ei tarvita virkamiehen suostumusta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen Kuluttajaviraston toiminnan aloittamiseksi.

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

N:o 1057

Asetus**Kuluttajavirastosta**

Annettu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä säädetään Kuluttajavirastosta 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (1056/1998) 3 ja 12 §:n nojalla:

1 §

Kuluttajaviraston tehtävät

Kuluttajaviraston tehtävänä on:

1) huolehtia tuoteturvallisuuslaissa (914/1986), valmismatkaliikkeistä annetussa laissa (1080/1994) ja kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamisesta markkinoinnissa annetussa asetuksessa (9/1989) virastolle säädettyistä tehtävistä;

2) huolehtia kuluttajavirastosta ja kuluttajaneuvonnan ohjauksesta;

3) tehdä kuluttajakysymysten hoitamiseen liittyviä selvityksiä ja vertailuja;

4) seurata kuluttajien asemaan vaikuttavaa kehitystä;

5) osallistua standardointiin sekä huolehtia tuoteturvallisuuteen liittyvästä tietojenvaihdosta;

6) suorittaa muut Kuluttajavirastolle säädettyt tai määrättyt tehtävät sekä huolehtia muista sellaisista kuluttajakysymyksistä, jotka eivät kuulu muiden kuluttajavirastomaisten tehtäviin.

Kuluttaja-asiamiehelle kuuluvista lainsäädännön valvontatehtävistä on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

2 §

Lääninhallituksen asema

Kuluttajavirasto ja kuluttaja-asiamies ohjaavat kumpikin omalla toimialallaan lääninhallitusta.

3 §

Johtokunta

Kuluttajaviraston johtokuntaa kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä, jotka valtioneuvosto nimittää enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan. Yhden jäsenistä tulee olla viraston henkilöstön keskuudesta valitsema.

Asianomainen ministeriö vahvistaa johtokunnan jäsenten palkkiot.

4 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnan tehtävänä on:

1) asettaa tavoitteet viraston toiminnalle ja päättää toimintalinjoista;

2) ohjata ja valvoa asetettujen tavoitteiden toteutumista;

3) päättää talousarvioehdotuksesta sekä ehdotuksesta toiminta- ja taloussuunnitelmaksiksi;

4) käsitellä muut viraston toiminnan kannalta laajakantoiset ja periaatteellisesti merkittävät asiat, jotka se ottaa käsiteltäväkseen tai jotka ylijohtaja saattaa sen käsiteltäväksi.

5 §

Johtokunnan päätösvaltaisuus

Johtokunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on saapuvilla.

Asiat ratkaistaan johtokunnassa yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan ratkaisuksi tulee puheenjohtajan kannattama mielipide.

6 §

Kuluttajaviraston johto ja organisaatio

Kuluttajaviraston ylijohtaja vastaa tulostavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan tuoksellisuudesta.

Ylijohtajan sijaisen määrää asianomainen ministeriö.

Kuluttajaviraston johtoryhmästä ja muusta organisaatiosta määrätään työjärjestyksessä.

7 §

Kelpoisuusvaatimukset

Kelpoisuusvaatimuksena on:

1) ylijohtajalla oikeustieteen kandidaatin tutkinto, käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus sekä hyvä perehtyneisyys kuluttaja-asioihin;

2) ylijohtajan välittömässä alaisuudessa toimivalla johtajalla, apulaisjohtajalla tai virka-asemaltaan vastaavalla virkamiehellä ylempi korkeakoulututkinto, käytännössä osoitettu johtamistaito ja perehtyneisyys viran tehtävälleen.

8 §

Virkojen täyttäminen

Ylijohtajan nimittää tasavallan presidentti valtioneuvoston esityksestä.

Muut virkamiehet nimittää ja työsopimus-suhteisen henkilökunnan ottaa Kuluttajavirasto.

9 §

Asioiden ratkaiseminen

Ne Kuluttajavirastolle kuuluvat asiat, joita ei käsitellä johtokunnassa, ratkaisee ylijohtaja tai muu virkamies, jolle on työjärjestyksessä annettu ratkaisuvallta.

Johtokunnassa käsiteltävät asiat ratkaistaan esittelystä.

Asian saattamisesta tuomioistuimen käsiteltäväksi ja markkinointitoimenpiteen tai sopimusehdon tai muun lainvastaisen menettelyn kieltämisestä kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan kuuluvassa asiassa sekä kuluttajan avustamisesta yksittäisen asian hoitamisessa päättää aina kuluttaja-asiamies. Kuluttajavirastolle kuuluvasta tuoteturvallisuuslain 12, 12 a, 13, 13 a, 13 b tai 14 §:n nojalla tehtävästä kiellosta, määräyksestä tai velvoitteesta ja valmismatkaliikkeistä annetun lain 14 §:ssä tarkoitettua kiellosta päättää aina ylijohtaja. Ylijohtajan esteellisyydestä säädetään kuluttajavirastosta annetun lain (1056/1998) 8 §:n 1 momentissa.

10 §

Kertomus

Kuluttajavirasto antaa vuosittain kertomuksen viraston toiminnasta, havainnoista kuluttajansuojaa ja tuoteturvallisuutta koskevan lainsäädännön noudattamisesta sekä uudistamistarpeista.

11 §

Opastus

Kuluttajaviraston on annettava kuluttajille ja elinkeinonharjoittajille tietoja viraston ja kuluttaja-asiamiehen toimialaan kuuluvan lainsäädännön sisällöstä ja soveltamiskäytännöstä. Tärkeimmät ratkaisut on sopivalla tavalla julkaistava.

N:o 1057

12 §

Työjärjestys

Tarkemmat määräykset asioiden käsittelystä sekä kuluttaja-asiamiehen ja Kuluttajaviraston muusta toiminnasta ja organisaatiosta annetaan työjärjestyksessä, jonka vahvistaa ylijohtaja.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

13 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Toimenpiteisiin tämän asetuksen täytäntöön panemiseksi voidaan ryhtyä jo ennen sen voimaantuloa.

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*